

Nordland
FYLKESKOMMUNE

**Arkiv i
Nordland**

Helsejournaler og mors-mapper

Bevaring og kassasjon

Veileder for kommunene i Nordland

Versjon 2: 01.04.2026

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Hva omfattes av bevaringsbestemmelsene	2
3.	Hva anses som pasient- og journalopplysninger	2
4.	Oppbevaringstid for kassabelt materiale	3
5.	Hvilke pasient- og journalopplysninger skal bevares for ettertid	3
6.	Hvilke pasient- og journalopplysninger kan kasseres	3
7.	Mors-mapper	4
8.	Henvisninger.....	4

1. Innledning

1. januar 2026 trådte ny arkivlov med tilhørende arkivforskrift i kraft. Samtidig kom det en egen bevaringsforskrift som regulerer hvilken dokumentasjon som skal tas vare på for ettertiden.

Bevaringsforskriften erstatter kapittel 7 i Riksarkivarens forskrift, og er i hovedsak en videreføring av tidligere regler. I høringsnotatet til bevaringsforskriften sier Nasjonalarkivet at veiledningsmaterialet som ble utarbeidet til Riksarkivarens forskrift kapittel 7 fremdeles kan benyttes.

Arkiv i Nordland har revidert bevarings- og kassasjonsveilederen slik at den er i henhold til det nye regelverket, men samtidig vil det henvises til «Veileder til Riksarkivarens forskrift kapittel 7» der vi ser behov for utdypninger.

2. Hva omfattes av bevaringsbestemmelsene

Bevaringsforskriften regulerer kun hvilken dokumentasjon som skal tas vare på for ettertiden, og opplyser ikke hvilken dokumentasjon som kan kasseres. I tillegg til bevaringsforskriften, må man også forholde seg til særlovgivningen.

I følge pasientjournalloven §25 skal helseopplysninger oppbevares til det av hensyn til helsehjelpens karakter ikke lenger antas å bli bruk for dem. Hvis ikke opplysningene deretter skal bevares etter arkivloven eller annen lovgivning, kan de kasseres.

For den dokumentasjonen det ikke er krav om å bevare for ettertiden, skal kommunen gjøre en bevaringsvurdering og fastsette bevaringstid (jf. arkivforskriften §3).

3. Hva anses som pasient- og journalopplysninger

Bevaringsforskriften oppgir hvilke pasient- og journalopplysninger som skal bevares for ettertiden. I Veileder til Riksarkivarens forskrift kapittel 7¹, finner vi følgende definisjon på pasient- og journalopplysninger: *"Med pasient- og journalopplysninger menes all individbasert dokumentasjon som skapes av kommunale og fylkeskommunale tjenester som yter helsehjelp, og som reguleres av bestemmelsene her."* Dette er en vid definisjon, og omfatter også dokumentasjon på saksbehandling som gjelder tildeling av rettighetsbaserte tjenester til den enkelte og administrasjon av tjenestene/helsehjelpen.

---

¹ Veileder for Riksarkivarens forskrift kapittel 7 s.65. <https://www.arkivverket.no/content/uploads/2025/11/Veiledning-til-Riksarkivarens-forskrift-kapittel-7-Del-32-2.pdf>

4. Oppbevaringstid for kassabelt materiale

For arkivmateriale som kan kasseres skal det fastsettes oppbevaringstid slik at arkivmaterialet ikke kasseres før eventuelle dokumentasjonsbehov bortfaller.

Kravet i Riksarkivarens forskrift §7-29 til oppbevaringstid for pasientjournaler som kan kasseres er fjernet. Tidligere var det krav om oppbevaringstid på minst 20 år etter pasientens død, eventuelt 120 år etter fødsel. Nå skal kommunene selv vurdere hvor lenge pasientjournalene skal tas vare på før kassasjon finner sted, men tidligere krav kan gjerne brukes som utgangspunkt for kommunens vurdering.

Oppbevaring i minimum 20 år etter død vil være tilstrekkelig for å ivareta kommunens ansvar for å ha dokumentasjon tilgjengelig for internkontroll/revisjon og kvalitetssikring samt eventuelt innsyn fra andre forvaltningsorganer.

Oppbevaring i minimum 20 år etter død vil også sikre pårørendes og etterlattes rett til innsyn i dokumentasjon. Det samsvarer også med gjeldende absolutt frist for foreldelse av erstatningsaker ført av pårørende/etterlatte, jf. foreldelsesloven § 9.

5. Hvilke pasient- og journalopplysninger skal bevares for ettertid

- Pasient- og journalopplysninger fra helsestasjonstjenester, skolehelsetjenesten og tannhelse-tjenesten skal bevares (Bevaringsforskriften §54).
- Pasient- og journalopplysninger fra tjenester innen rusomsorg og psykososial omsorg skal bevares (Bevaringsforskriften §58).
- Journaler avsluttet i 1950 eller tidligere skal bevares i sin helhet (Bevaringsforskriften §19).

6. Hvilke pasient- og journalopplysninger kan kasseres

- Pasientjournaler fra sykehjem, hjemmetjeneste og allmenmedisinske tjenester kan kasseres. Her anbefales vurderingene for oppbevaringstid som angitt i kapittel 4.
- Medisinbestillingsjournaler etter utløpt administrativ verdi kan kasseres. (Riksarkivarens kassasjonsvedtak nr. 755)
- Individbaserte opplysninger om vaksiner som er meldt til Nasjonalt vaksinasjonsregister (Sysvak) kan kasseres (Bevaringsforskriften §54).

7. Mors-mapper

En mors-mappe er en samling eller sammenstilling av registrerte opplysninger om en avdød person som har mottatt helsehjelp.

Flere kommuner har tidligere avlevert mors-mapper til Arkiv i Nordland, men vår anbefaling er at kommunen oppbevarer mors-mapper til kassasjon kan finne sted. Dersom kommunen ønsker det, kan disse vurderes for kassasjon.

Kommunene kan fatte kassasjonsvedtak på allerede avleverte mors-mapper, og inngå avtale med Arkiv i Nordland om å få utført dette arbeidet. Det vil faktureres arbeidstimer og utstyrs kostnader for denne tjenesten.

8. Henvisninger

[Arkivforskriften](#)

[Bevaringsforskriften](#)

[Veileder for Riksarkivarens forskrift kapittel 7](#)

[Riksarkivarens kassasjonsvedtak nr.755](#)

[Foreldelsesloven](#)

[Pasientjournalloven](#)